

# Socialt arbete i en tid av repression

Socialtjänsten behöver bygga förtroende, dialog och tillit för att nå de grupper man är till för. På den internationella socialarbetardagen diskuterades vart det sociala arbetet är på väg.

1903 hade nya sociala problem uppstått i och med urbanisering och industrialism. Det var trångboddhet och hemlöshet, ungdomsproblem och ensamstående mödrar med risk att hamna i prostitution. Sverige var ett fattigt land och i samhället fanns en underliggande rädsla för revolution som ägt rum på andra håll.

**Då bildades Centralförbundet för socialt arbete, CSA.** Det var främst ett kvinnligt initiativ för att få politiska förändringar som i sin tur skulle bygga på undersökningar av vilka åtgärder som gav resultat, snarare än välgörenhet. Det här skedde parallellt med folkskolans, nykterhetsrörelsens och rösträttsrörelsens framväxt. Behovet av utbildade människor som kunde ta hand om den välfärd som började byggas var stort. 1921 startade CSA Socialinstitutet i Stockholm, Sveriges första socialhögskola. Idag finns 19 socionomutbildningar över landet.

Tredje tisdagen i mars varje år infaller den internationella socialarbetardagen. Centralförbundet för Socialt Arbete har som tradition att uppmärksamma dagen och i år, när man fyller 120 år, var temat: *Vart är det sociala arbetet är på väg?*

**Vi lever i en tid där lögnen blir systematisk** och ett politiskt verktyg på global nivå. Det finns ingen etik eller värdegrund utan lögnerna matas ut även när det är uppenbart att det handlar om just lögner. Det menade **Torbjörn Forkby**, professor i socialt arbete vid Linnéuniversitetet och en av

dem som medverkade. Vad innebär det politiska paradigmskiftet som vi just nu bevittnar? Från Kommunals kommentarer av Tidöavtalet lyfte Forkby fram att ordet "utlänning" och "invandrare" nämns 38 gånger, men varken "klass", "låginkomsttagare" eller "undersköterska" finns alls med. "Välfärd" nämns endast i samband med brottslighet och det görs tydligt att den endast ska ges till en begränsad del av befolkningen.

Målbilden är att Sverige ska göra som Danmark. Men vad Danmark egentligen har gjort är att sätta in en rad sociala insatser, menade Forkby. Den danska kriminalpolitiken har heller inte utvärderats.

– Men sänkningen av straffmyndighetsåldern kan konstateras vara ett misslyckande, 14-åringarna blev de facto mer brottsliga och presterade ännu sämre i skolan, sa han.

Ha  
n  
ly  
ft  
e  
fr  
am  
et  
t  
öv  
er  
fe  
mt  
io  
år  
ga  
mm  
al  
t  
id



Torbjörn Forkby är professor i socialt arbete vid Linnéuniversitetet

ea  
l:  
at  
t  
de  
t  
sk  
a  
va  
ra  
li  
ka  
sj  
äl  
vk  
la  
rt  
at  
t  
gå  
ti  
ll  
so  
ci  
al  
vård  
en  
om  
ma  
n  
ha  
r  
so  
ci  
al  
a

pr  
ob  
le  
m  
so  
m  
at  
t  
gå  
ti  
ll  
ta  
nd  
lä  
ka  
re  
n  
nä  
r  
ma  
n  
n  
ha  
r  
pr  
ob  
le  
m  
me  
d  
tä  
nd  
er  
na  
.  
—  
De  
t

är  
be  
ho  
ve  
t  
so  
m  
sk  
a  
st  
yr  
a,  
ja  
g  
ko  
mm  
er  
sj  
äl  
v  
ti  
ll  
so  
ci  
al  
tj  
än  
st  
en  
oc  
h  
bl  
ir  
in  
te  
an  
vi

sa  
d.  
So  
ci  
al  
tj  
än  
st  
en  
är  
et  
t  
er  
bj  
ud  
an  
de  
dä  
r  
in  
ge  
n  
bl  
ir  
st  
äm  
pl  
ad  
.

Tyvärr ligger verkligheten i dag långt ifrån idealet. I vissa fall är bilden rakt motsatt. **Monica Engström**, huvudsekreterare för utredningen om *Framtidens socialtjänst*, visade hur socialtjänsten, med funktionen att skydda barn i utsatta situationer, i framför allt Tidöavtalet inlemmas i kriminalpolitiken och migrationspolitiken i stället för att stå på egna ben. Socialtjänsten ska i allt högre utsträckning

stå för kontroll och repression i stället för att vara förebyggande och stödjande. Detta kombinerat med den systematiska lögnen som Torbjörn Forkby tog upp ställer dagens socialtjänst inför en stor utmaning, inte minst genom de hetskampanjer som vi sett. Byggda på desinformation och lögner, underblåsta av utländska krafter som gynnas av att grupper i Sverige splittras i misstro gentemot varandra.

**Torbjörn Forkby tror att det krävs ett mycket** medvetet arbete där information om det sociala arbetet ges i mindre sammanhang som förskolan och på familjecentraler där det skapas direktkontakt och dialog.

Behovet är stort av att andra verksamheter fungerar som ambassadörer som kan hänvisa till det stöd som socialtjänsten kan erbjuda, även utan att utredningar görs först. Familjestödjare eller behandlare är lämpligare namn på de personer som möter barn och familjer.

**Det här förutsätter en proaktiv socialtjänst** som finns där andra tillitsskapande aktiviteter sker och att man ser detta som viktigt för att kunna bistå grupper som behöver socialtjänsten så bra som möjligt.

*Text: Hans Karlsson*

*Foto: Anna Fredriksson*